

นางสาวอริยพร โพธิ์ใส
นิติกร สำนักกฎหมาย

นโยบายการประกันราคา : ทางเลือกใหม่ของเกษตรกรไทย

สารพันปัญหากฎหมายฉบับนี้ใคร่ขอนำเสนอเกร็ดความรู้ทางกฎหมายที่ปัจจุบันกำลังเป็นที่สนใจของสาธารณชนอย่างกว้างขวาง เกี่ยวกับปัญหาการรับจำนำกับการประกันราคาสินค้าทางการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาเรื่องข้าวมีราคาตกต่ำซึ่งเป็นปัญหาที่ทางรัฐบาลทุกยุคทุกสมัยที่ผ่านมาต้องหาทางแก้ไขปัญหานี้มาโดยตลอด ดังนั้น ฉบับนี้จึงขอเสนอเรื่อง “นโยบายการประกันราคา : ทางเลือกใหม่ของเกษตรกรไทย”

ปัญหาราคาสินค้าเกษตรตกต่ำเป็นปัญหาที่เรื้อรังและอยู่คู่กับสังคมไทยมาอย่างยาวนานก็โดยเหตุที่ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม และสินค้าส่งออกที่สำคัญก็มาจากภาคการเกษตร อย่างไรก็ตามแม้ว่าในปัจจุบันโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทยจะไม่ได้พึ่งพาสินค้าเกษตรเป็นหลัก และอาชีพเกษตรกรก็ไม่ใช่ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศต่อไป แต่ปัญหาของเกษตรกรก็ยังคงเหมือนเดิมคือต้องพึ่งพาดินฟ้า อากาศ และราคาตลาดโลก เป็นหลัก เพราะไม่สามารถกำหนดราคาผลผลิตได้ด้วยตัวเอง จึงทำให้ต้องประสบกับภาวะการขาดทุนและก่อให้เกิดปัญหาหนี้สินอยู่ตลอดเวลา

รัฐบาลทุกชุดที่ผ่านมาต่างได้พยายามเข้าไปให้ความช่วยเหลือเกษตรกรอย่างเต็มที่แต่ก็ไม่ได้ช่วยให้ปัญหาเหล่านั้นหมดไปเกษตรกรยังคงแบกรับกับปัญหาหนี้สินต่อไป ซึ่งวิธีการประการหนึ่งในหลาย ๆ ประการที่รัฐบาลให้ความช่วยเหลือก็คือการจัดตั้ง “โครงการรับจำนำสินค้าเกษตร” ขึ้น ซึ่งเป็นวิธีการแก้ไขปัญหาระยะราคาสินค้าเกษตรที่ดี เมื่อราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ รัฐบาลจะเปิดรับจำนำผลผลิตทางการเกษตร โดยให้เกษตรกรนำสินค้ามาจำนำกับรัฐบาลในราคาที่ได้กำไรพอสมควร และถ้าราคาสินค้าเกษตรเพิ่มสูงขึ้นเกษตรกรผู้จำนำก็สามารถที่จะนำสินค้านั้นไปขายให้แก่พ่อค้าที่ให้กำไรสูงกว่ารัฐบาลได้

ทั้งนี้แม้ว่าการรับจำนำสินค้าเกษตรจะเป็นโครงการที่ดี แต่ก็มีจุดอ่อนสูงเช่นกัน ที่ผ่านมารัฐบาลเพียงแต่ใช้โครงการรับจำนำช่วยพยุงราคาสินค้าเกษตรไม่ให้ตกต่ำเท่านั้น แต่ไม่เคยมีมาตรการแก้ไขปัญหาย่อยอย่างเป็นระบบ ปล่อยให้เกษตรกรปลูกตามใจชอบ เมื่อสินค้าราคาตกจึงเข้าไปช่วยเหลือ ซึ่งตามวัตถุประสงค์ของการรับจำนำสินค้าเกษตรก็เพื่อให้เกษตรกรขายสินค้าเกษตรได้คุ้มค่ากับการลงทุน ไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบและได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ เป็นการเพิ่มทางเลือกให้กับเกษตรกรให้มีช่องทางการตลาดมากขึ้น สร้างอำนาจในการต่อรองราคา เพื่อให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากการจำนำอย่างแท้จริงและเป็นการควบคุมปริมาณผลผลิตที่มีมากในช่วงต้นฤดูมิให้ออกสู่ตลาดมากเกินไป

ซึ่งตามหลักการของโครงการรับจำนำแล้ว เมื่อเกษตรกรนำสินค้าของตนมาจำนำไว้กับหน่วยงานของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องตามราคาขั้นต่ำที่รัฐบาลกำหนด เกษตรกรมีสิทธิที่จะไถ่ถอนสินค้าของตนคืนไปได้ ภายในระยะเวลาที่กำหนดและสามารถไถ่คืนได้ในราคาที่รับจำนำ โดยในการจำนำนั้นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญคือ “องค์การคลังสินค้า” (อคส.) จะรับฝากและออกใบประทวนสินค้าให้แก่เกษตรกรผู้จำนำ และ “ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร” (ธกส.) จะรับจำนำใบประทวนสินค้าที่ออกให้แก่เกษตรกร โดยจะมีระยะเวลาในการไถ่คืนภายใน 3 เดือน นับถัดจากวันที่รับจำนำ

เช่น **วิธีการจำนำข้าว** เกษตรกรผู้มีสิทธิจำนำจะต้องมีหนังสือรับรองเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในแต่ละปีของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตรและต้องเป็นลูกค้าของ ธกส. (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร) ด้วย ทั้งนี้เกษตรกรสามารถจำนำข้าวได้ในเขตพื้นที่จังหวัดของตนเองเท่านั้น ยกเว้นเขตพื้นที่ตำบลติดต่อกัน และพื้นที่ที่ได้รับการผ่อนผันในการรับจำนำข้ามเขตได้

ส่วนสาเหตุที่ทำให้ต้องมีการรับจำนำหรือการประกันราคาสินค้าเกษตรก็เพื่อจะช่วยเหลือเกษตรกรให้ขายสินค้าเกษตรได้ในราคาที่เป็นธรรม **โดยรัฐบาลจะมีมาตรการในการให้ความช่วยเหลือแบ่งออกเป็น 4 มาตรการ ดังนี้**

๑. มาตรการด้านตัวสินค้าเกษตร โดยจะส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาให้ผลผลิตออกมามีคุณภาพ ตรงตามความต้องการของตลาด และให้ความรู้ด้านความต้องการของตลาดทั้งขนาด ปริมาณ และช่วงเวลาตลาดมีความต้องการ เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำไปวางแผนในการเพาะเลี้ยงเพาะปลูกได้ตรงตามความต้องการมากที่สุด และปรับเปลี่ยนแนวทางให้เกษตรกรหันมาปลูกพืชหมุนเวียนได้หลากหลายชนิดในระบบอินทรีย์ รวมถึงการจัดทำระบบการตรวจสอบแบบย้อนกลับ เพื่อให้ผู้บริโภคที่มาที่ไปของสินค้าได้ ซึ่งจะช่วยให้สินค้าเกษตรมีราคาดีขึ้น

๒. มาตรการด้านราคาและต้นทุนของสินค้าเกษตร จะมีมาตรการดูแลราคาสินค้าให้เหมาะสมเพื่อให้เกษตรกรขายสินค้าเกษตรได้ราคาดี โดยจะมีมาตรการดูแลในเรื่องของการช่วยลดต้นทุนการผลิต เช่นในเรื่องของพลังงาน ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง หรืออาหารสัตว์ เป็นต้น โดยทั้งนี้จะมีร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ให้มีการประกันราคาสินค้าเกษตรเท่าที่จำเป็นเพื่อแก้ไขปัญหาราคาสินค้าเกษตรตกต่ำอย่างเร่งด่วน และส่งเสริมให้เกษตรกรทำสัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า เพื่อเกษตรกรจะได้วางแผนการเพาะปลูกและคำนวณราคาไม่ให้ขาดทุนได้

๓. มาตรการด้านการตลาด สำหรับตลาดภายในประเทศ จะส่งเสริมให้มีการบริโภคมากขึ้น โดยขอความร่วมมือกับภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ให้มีการพัฒนาสินค้าเกษตรไทยมากขึ้น โดยการจัดงาน “ภูมิใจไทย บริโภคสินค้าเกษตรไทย” หมุนเวียนไปตามจังหวัดต่างๆ เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่าย นอกจากนี้จะจัดให้มีสินค้าเกษตรตามสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญต่าง ๆ โดยร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้โครงการ “ท่องเที่ยวไทย บริโภคสินค้าเกษตรไทย” ส่วนมาตรการในตลาดต่างประเทศจะเน้นการขายแบบรัฐต่อรัฐเพื่อระบายสินค้าเกษตรไทย รวมถึงการรักษาตลาดเดิมและส่งเสริมให้ทำการซื้อขายตลาดล่วงหน้า

๔. มาตรการด้านการประชาสัมพันธ์ ซึ่งจะจัดทำคู่มือแนะนำสินค้าเกษตรในด้านคุณสมบัติ คุณภาพ และความปลอดภัยสู่ภายในและภายนอกประเทศ และผลักดันให้ประเทศไทยกลายเป็นศูนย์กลางสินค้าเกษตรในอาเซียน ทั้งเป็นการรณรงค์ให้คนไทยบริโภคสินค้าเกษตรไทยเพิ่มมากขึ้น และผลักดันสินค้าเกษตรไทยผ่านโครงการ “ครัวไทยสู่ครัวโลก”

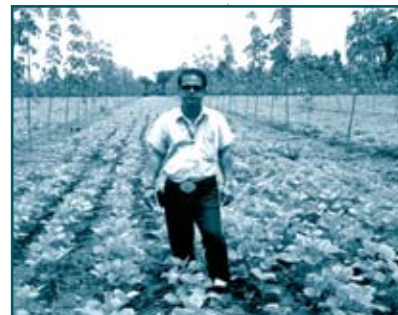
นอกจากนี้ได้เสนอมาตรการเร่งด่วนเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยเฉพาะสินค้าที่สำคัญบางประเภท เช่น ข้าว มุ่งเน้นการใช้ยุทธศาสตร์ ผู้ผลิตต้องเป็นผู้กำหนดราคาเอง และเพิ่มช่องทางการระบายข้าวของรัฐบาล ซึ่งเดิมเคยใช้วิธีการประมูล แต่เกิดความไม่โปร่งใสขึ้นจึงได้เปลี่ยนวิธีการใหม่เป็นการระบายข้าวโดยผ่านกลไกตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแล้วสร้างปริมาณการซื้อขายในตลาดและเป็นการเพิ่มโอกาสของผู้ส่งออกรายใหม่

สำหรับมาตรการในระยะปานกลางและระยะยาวนั้น เป็นการเพิ่มรูปแบบการรับจำนำ โดยให้คลังสาธารณะออกไปประทวนสินค้าให้กับเกษตรกรแทนที่จะเป็นการออกโดย อคส. เท่านั้น เกษตรกรสามารถนำไปประทวนสินค้าที่ออกให้ในการรับจำนำนั้นไปรับเงินจากธนาคารได้ เช่น ที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) และจะขยายไปยังธนาคารพาณิชย์อื่น ๆ อีกด้วย

นอกจากนี้ยังเป็นการใช้กลไกตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าอย่างจริงจัง โดยมีมาตรการจูงใจให้เกิดผู้ประกอบการธุรกิจซื้อขายล่วงหน้ามากขึ้น

มาตรการต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ หากได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานทุกภาคส่วน และได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล ก็จะสามารถยกระดับราคาสินค้าเกษตรหลักให้สูงขึ้นได้ ส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีของเกษตรกรเพราะมีรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งจะไปกระตุ้นเศรษฐกิจส่วนรวมให้ดีขึ้นด้วย

ความผิดพลาดจากการดำเนินนโยบายรับจำนำสินค้าเกษตร โดยเฉพาะการรับจำนำข้าวของรัฐบาลได้ส่งผลให้เกิดปัญหาการขาดทุนจากการระบายสินค้าที่มีขบวนการทุจริตอย่างเป็นระบบ เช่น การฮั้วราคาประมูล หรือการที่ผู้ตรวจสอบคุณภาพข้าวประเมินราคาต่ำกว่าความเป็นจริง ดังนั้น แม้การรับจำนำข้าวของรัฐบาลจะได้ผลดี แต่ผลที่ได้ในส่วนใหญ่ประโยชน์จะไม่ตกแก่เกษตรกรโดยตรง แต่กลับตกอยู่ที่พ่อค้าคนกลาง เพราะกว่าจะประกาศราคาจำนำข้าวก็เปลี่ยนมือจากขานาไปแล้ว ด้วยเหตุนี้รัฐบาลปัจจุบันจึงได้เสนอโครงการรับประกันราคาขึ้น เพราะรัฐบาลได้ตระหนักดีว่าการช่วยเหลือเกษตรกรโดยวิธีเดิม ๆ เริ่มไม่ได้ผล จึงต้องการแก้ปัญหาสินค้าเกษตรให้หลุดจากวงจรการรับจำนำแบบเดิม ๆ มาเป็นระบบการประกันราคา หากเกษตรกรขายสินค้าได้ราคาต่ำกว่าราคาประกัน ก็มารับเงินชดเชยจากรัฐบาล

การประกันราคา คือ การที่รัฐบาลกำหนดราคาให้เกษตรกรรู้ล่วงหน้าว่าในเดือนที่จะขายสินค้าเกษตรนั้น เกษตรกรสามารถที่จะขายผลผลิตได้ราคาเท่าใด แล้วหากราคาตลาดที่เกษตรกรขายได้อยู่ในระดับที่ต่ำกว่า “ราคาประกัน” รัฐบาล จะจ่ายเงินชดเชยให้เท่ากับส่วนต่างของราคาที่ประกันไว้กับราคาตลาดที่เกษตรกรขายได้ ทั้งนี้เกษตรกรต้องมาจดทะเบียนการประกันราคากับ ธกส. ซึ่งวิธีการรับประกันนี้ รัฐบาลไม่ต้องไปจัดการกับตัวเมล็ดข้าวหรือตัวสินค้าเกษตร ไม่ต้องไปหาโกดังจัดเก็บหรือขนส่ง ทั้งไม่เป็นการเปิดช่องให้มีการทุจริตไม่แทรกแซงกลไกตลาด ปล่อยให้กลไกตลาดเดินไปตามระบบ ในขณะที่เดียวกันก็ช่วยให้เกษตรกรได้เงินตามราคาประกันจริง ๆ ฉะนั้นโครงการนี้จึงเป็นโครงการที่เกษตรกรได้ประโยชน์อย่างแท้จริง ต่างจากการจำนำเพราะการจำนำนั้นจะต้องกำหนดโควตาแต่คนที่ไม่ได้อยู่ในโควตาจะไม่ได้ประโยชน์อะไรเลย

สำหรับราคาประกันนั้น เบื้องต้นจะคำนวณตามราคาตลาดปัจจุบัน เช่น ปัจจุบันข้าวหอมมะลิราคาอยู่ที่ตันละ ๑๔,๐๐๐ บาท อาจประกันในช่วงที่ราคาต่ำสุดคือในช่วงเดือนธันวาคม เมื่อราคาลดลงเหลือตันละ ๑๒,๐๐๐ บาท ทำให้รัฐบาลต้องชดเชยส่วนต่างให้เกษตรกรเป็นจำนวนเงินตันละ ๒,๐๐๐ บาท ซึ่งราคาประกันนั้นจะต้องให้สอดคล้องกับราคาจำนำด้วย โดยจะคำนวณจากต้นทุนผลิตของเกษตรกร

บวกกับกำไรที่เกษตรกรจะได้รับ หรือในกรณีที่ยังมีโครงการรับจำนำอยู่ ราคารับจำนำต้องต่ำกว่าราคาประกันไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท ต่อตัน และเกษตรกรจะได้รับเงินสดทั้งจำนวนทันที

ทั้งนี้ รัฐบาลได้กำหนดพื้นที่รับจำนำที่ทุ่งกุลาร้องไห้เป็นพื้นที่นำร่องก่อน โดยกำหนดให้ เกษตรกรประกันราคาข้าวหอมมะลิได้ไม่เกินรายละ ๕๐๐,๐๐๐ บาท และเกษตรกรสามารถซื้อประกันกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) ในช่วงเดือน กรกฎาคม - เดือนสิงหาคม และสามารถขอใช้สิทธิได้ในเดือนธันวาคม ส่วนค่าเบี้ยประกันในระยะแรกอาจกำหนดไว้เป็นอัตราที่ต่ำ เช่น ๐.๐๑ % ของวงเงินเอาประกัน

ข้อดี ในการรับประกันราคา คือลดปัญหาการทุจริตที่เคยเกิดขึ้นทุก

รูปแบบ **ลดภาระงบประมาณของรัฐบาล** ในการจัดเก็บสินค้าเกษตร และเป็นการพัฒนาตลาดข้าวให้มีความก้าวหน้ามากขึ้น เกษตรกรสามารถวางแผนการผลิตล่วงหน้าได้ และที่สำคัญไม่สามารถนำมามาตรการดังกล่าวมาเป็นประเด็นทางการเมืองได้อีกต่อไป

ข้อเสีย ของการรับประกันราคาคือ**ในทางปฏิบัติ ดำเนินการได้ยาก** เพราะการจดทะเบียนเกษตรกรขาดความรัดกุม มีการจดทะเบียนซ้ำซ้อนในพื้นที่เพาะปลูกเดียวกัน หรือจดทะเบียนปลูกพืชหลายชนิด ตรวจสอบได้ยาก และมีความเสี่ยงต่อการนำสินค้าเกษตรจากประเทศเพื่อนบ้านมาสวมสิทธิในโครงการ

ปัญหาที่สำคัญของการประกันราคาข้าวคือ เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มียุ้งฉางที่สามารถเก็บรักษาสินค้าเกษตรของตนไว้ได้ ขณะเดียวกันผลผลิตสินค้าเกษตรส่วนใหญ่ออกตามฤดูกาล ทำให้ผลผลิตออกมาพร้อมกันเป็นจำนวนมาก เมื่อเกษตรกรไม่มียุ้งฉางที่จะจัดเก็บ จึงต้องขายให้กับพ่อค้าคนกลางและมีโอกาสที่จะถูกกดราคามาก และท้ายที่สุดรัฐบาลต้องจ่ายเงินจำนวนมากไปชดเชยราคาให้กับเกษตรกร

การประกันราคาสินค้าการเกษตร อาจไม่ใช่คำตอบสุดท้ายในการแก้ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ต้นเหตุคือ รัฐบาลเข้าไปรับจำนำข้าว ในราคาที่สูงกว่าความเป็นจริงมาก เมื่อรัฐบาลรับจำนำข้าว ก็จะนำไปเก็บที่โรงสี เพื่อให้โรงสีแปรสภาพจากข้าวเปลือกเป็นข้าวสาร แล้วนำไปเก็บในโกดังของ อคส. ซึ่งจะต้องเสียค่าเช่าโกดังตันละ ๒๐ บาทต่อวัน หากข้าวขายไม่ได้ ข้าวก็จะเสื่อมคุณภาพทำให้ราคาตก นอกจากนี้ในขั้นตอนของการประมูลซื้อข้าว ซึ่งผู้ส่งออกจะมาประมูลซื้อข้าวจากรัฐบาล ขั้นตอนนี้ก็จะมีการฮั้วประมูลเกิดขึ้น โดยเงื่อนไขการประมูลเอื้อประโยชน์เฉพาะผู้ค้ารายใหญ่ ส่งผลให้การส่งออกข้าวผูกขาดอยู่กับผู้ส่งออกไม่กี่กลุ่ม การทุจริตจะเริ่มตั้งแต่การรับจำนำ การฝากเก็บโกดังกลาง

การระบายออกจากโครงการ โดยที่เกษตรกรไม่ได้ผลประโยชน์จากโครงการดังกล่าวเลย

นโยบายการแทรกแซงราคาข้าวของรัฐบาลด้วยระบบการรับจำนำกับระบบการประกันราคานี้ ระบบไหนดีกว่ากัน ระบบใหม่หรือที่เรียกว่าการประกันราคาที่รัฐบาลมองว่าจะแก้ปัญหาการทุจริต และการขาดทุนจำนวนมากในแต่ละปีจากการรับจำนำนั้น การแทรกแซงราคาตลาดสำหรับประเทศเกษตรกรรมอย่างประเทศไทย นับว่ายังมีความจำเป็นอย่างมากที่ต้องพึ่งพารัฐบาลในการแทรกแซงราคาสินค้าเกษตร เพื่อให้ความเป็นธรรมกับเกษตรกรและแก้ปัญหาชาวไร่ชาวนาที่มักถูกเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง แนวคิดหรือระบบการจำนำข้าวและสินค้าเกษตรบางชนิดจึงเกิดขึ้น แต่ปรากฏว่า หน้าที่พึงต้องกระทำเพื่อช่วยเหลือให้ความเป็นธรรมต่อเกษตรกรของรัฐบาล กลายเป็นปัญหาระหว่างนักการเมือง ข้าราชการ และพ่อค้า เพราะปัญหาการประมูลที่ไม่โปร่งใส กระบวนการเพื่อการจำนำข้าวที่เต็มไปด้วยการทุจริต อาทิ การใช้งบประมาณสูงเกินจริง ในการจัดเก็บสินค้าที่รับจำนำ ตลอดจนการนำข้าวที่จำนำไว้แล้วมาเวียนจำนำซ้ำอีก นอกจากนี้ยังประสบกับปัญหาการบริหารจัดการระบายข้าวการขายข้าวที่ไม่โปร่งใส ทำให้รัฐบาลสูญเสียผลประโยชน์และขาดทุนเป็นจำนวนมาก มาตรการใหม่ในการแทรกแซงราคาข้าวด้วยการประกันราคาขั้นต่ำให้กับเกษตรกร จึงเป็นทางเลือกที่เชื่อกันว่าจะลดปัญหาการบริหารและกระบวนการที่ไม่โปร่งใสทั้งหลายของการรับจำนำอย่างน้อยก็การนำข้าวมาเวียนจำนำซ้ำแล้วซ้ำอีก และค่าใช้จ่ายในการสีข้าวและเก็บข้าวเกินจริงก็จะไม่เกิดขึ้น แต่จะมีหลักประกันอะไรบ้างที่รัฐบาลจะสามารถยืนยันได้ว่า การประกันราคาข้าวแทนการรับจำนำนั้นการทุจริตจะหมดไป เพราะในอดีตที่ผ่านมารัฐบาลได้เคยนำวิธีการประกันราคาข้าวมาใช้ก็ขาดทุนมาแล้วจากปัญหาการทุจริตเป็นขบวนการ

ดังนั้น นอกจากรัฐบาลมีความตั้งใจแน่วแน่ทำในสิ่งถูกต้อง ด้วยการหาทางแก้ไขและป้องกันปัญหาทุจริต อันเนื่องมาจากกระบวนการรับจำนำข้าวซึ่งเรื้อรังมาจากอดีตทุกยุคทุกสมัยแล้ว ระบบการประกันราคาข้าวก็ยังคงต้องพึ่งพาองคาพยพ ข้าราชการ พ่อค้า และนักการเมือง ซึ่งรัฐบาลต้องมีมาตรการกำจัดขบวนการนี้ให้ได้ มิเช่นนั้นแล้วไม่ว่าจะระบบรับจำนำหรือการประกันราคาก็คงแตกต่างกันเฉพาะชื่อโครงการเท่านั้น

หากจะกล่าวโดยสรุปแนวทางในการแก้ปัญหาสินค้าเกษตรมีดังนี้

๑. **การประกันราคา** เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรควรอยู่ภายใต้แนวคิดของการประกันราคาขั้นต่ำของเกษตรกรที่ครอบคลุมต้นทุนเฉลี่ย ไม่ใช่เพื่อยกราคา

สินค้าให้สูงขึ้นเหมือนที่ได้กระทำมา โดยจะต้องดำเนินการประกันราคาโดยการซื้อประกันก่อนที่จะลงมือเพาะปลูก โดยให้เกษตรกรทำการซื้อประกัน ทั้งนี้ เมื่อเกษตรกรซื้อประกันแล้วหากราคาขายต่ำกว่าราคาประกันหน่วยงานที่รับประกันจะจ่ายเงินชดเชยส่วนต่างให้กับเกษตรกร การประกันราคาสินค้าเกษตรในลักษณะการซื้อประกันของเกษตรกรจะทำให้รัฐบาลประหยัดงบประมาณในการประกันราคาสินค้า รวมถึงเป็นการแก้ไขปัญหาเรื่องคอร์รัปชันที่เกิดขึ้น

๒. การพิจารณาค่าเฉลี่ยส่วนต่างการตลาด จากในอดีตที่เกษตรกรเคยได้รับไม่ใช่พิจารณาจากราคาที่ขายได้เป็นหลักแต่เพียงอย่างเดียว ราคารับจำนำควรเท่ากับต้นทุนการผลิตบวกกับค่าเฉลี่ยของส่วนต่างการตลาด ดังนั้นถ้าหากราคาตลาดสูงกว่าเท่ากับ หรือ ต่ำกว่า ตัวเลขดังกล่าวเล็กน้อยแล้วก็ไม่ควรดำเนินโครงการ อย่างไรก็ตาม หากเกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่ควบคุมไม่ได้ทำให้ราคาผลผลิตในตลาดต่ำกว่าต้นทุนการผลิตแล้ว ก็ให้ดำเนินการรับซื้อ ในราคาที่เท่ากับต้นทุนการผลิตพอดี ซึ่งจะทำให้เกษตรกรไม่ขาดทุนจากการดำเนินการผลิต แต่จะไม่มีส่วนต่างกำไร

๓. ในกรณีที่ผลผลิตได้รับความเสียหายจากภัยธรรมชาติ หรือโรคแมลงต่าง ๆ รัฐบาลอาจใช้แนวคิดการชดเชย หรือช่วยเหลือ ให้เท่ากับต้นทุนการผลิตที่เสียไปได้เช่นกัน

๔. ควรให้มีการประกันความผันผวนโดยใช้ดัชนีอากาศ ปริมาณน้ำฝนมาพิจารณากำหนดเบี้ยประกันเพื่อคุ้มครองความเสี่ยงในกรณีผลผลิตเกิดความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติ

๕. การใช้นโยบายพุงราคาสินค้าเกษตรนั้นเป็นการแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุ การดำเนินนโยบายของรัฐควรให้ความสนใจกับการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรกรไทยอย่างยั่งยืนการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อยกระดับมาตรฐานผลผลิตทางการเกษตรของไทย รวมทั้งการพัฒนายุทธศาสตร์ในการลดต้นทุนการผลิต รวมถึงการพัฒนาระบบ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันต่อไป ๑

อ้างอิงข้อมูลจาก

- <http://www.moc.go.th/MocCMS/fileupload/ETC/23761.doc>
- <http://breakingnews.nationchannel.com/read.php?newsid=380763&lang=T&cat=hot>
- http://www.suthichaiyoon.com/WS01_A001_news.php?newsid=11411
- <http://www.komchadluek.net/detail/20090511/>
- <http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?NewsID=9520000061137>
- <http://www.pandintong.com/ViewContent.php?ContentID=3331>
- http://kuservice.ku.ac.th/cms_web/index.php?q=doc/d/463
- <http://breakingnews.nationchannel.com/read.php?newsid=382362>
- <http://www.posttoday.com/breakingnews.php?id=45446>